

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Satoralja-Ujhely, főter 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLEN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Szirmay István
felelős szerkesztő.

dr. Hám Sándor
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor,
negyedévre 3 kor.

— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
térmeték szerint egy négyzög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

Elzúllott újságírók.

Szatmár, aug. 8.

A most kipattant, gyalázatos vesztegetési ügyben három újságíró: *Dienes Márton*, *Singer Arthur* és *Hegyi Jenő* vitték a főszerepet. *Dienes* és *Singer*re be van bizonyítva, hogy ők voltak a becsületesrablók, a lélekkufárok *proviziós* szenzáljai, míg *Hegyi Jenő* nek is nagyon kétes szerepe van a csunya ügyben. Ezekről, általában az *ilyen* újságírókról akarom itt elmondani a magam véleményét, mert a nagyközönség köréből, itt is, ott is megütötték a füleket ilyen hangok:

— Lám, minden ocsmánysággal benne van néhány újságíró. *Ilyenek az újságírók!*

De mielőtt ezekről az újságírókról szólnék, a nagyközönség lesújtó véleménye folytán, legyen szabad röviden kifejtennem, hogy *milyennek* is kell hát lennie az újságírónak.

Az újságírás nem mesterség, hanem művészet. Művészetnek tartom, mert aki jó újságot akar írni, annak sok, nagyon sok ismerettel, szilárd alapon nyugvó, biztos tudással és művelt lélekkel kell bírnia. De főleg *igazságosnak* kell lennie. Itéletében biztosnak. Következtetéseiben okosnak, menten a szenvedélyektől. Inkább dolgozzék kevésbé színes palettával, de színei valók és igazak legyenek. Üldözze a bűnt az igazságosság vasvesszejével,

védelmezze az igazságot, szemben a durva erőszakkal; de pusztán feltűnési viselkedéssel ne rombolja a saját nem tetszéséből azt a békét, melyet közös erők, talán nagy lemondások árán építettek meg önzetlenül. Legyen az újságíró a *közvélemény* hü ki-fejezője, de ne erőszakolja a maga egyéni véleményét a nagyközönségre; ne kívánjon élők és holtak bírása lenni, s ne itéljen szerzetlenül, az igazságosság kritériumának mellőzésével oly dolgokban, melyeknek csak azért ellensége, mert talán azokat nem képes beleilleszteni egyéni rendszerébe.

Vagyis: ne írjon az újságíró egyebet az igazságnál. Ezt az igazságot azonban úgy védelmezze, hogy abban a maga igazságot más sértve ne lássa. Ne itéljen a saját nézőpontjából, hanem itéletének kimondása előtt vizsgálja meg úgy a maga, mint a más igazságának ismertető-jegyét.

Ha ezt az írási módot általában betartanók, a nagyközönség egészen más fogalmakat alkotna magának a sajtóról és annak hivatott munkásairól. Tiszteltebb volna az újságíró működése és ezzel együtt neve; és a nagyközönség nem sorozná egy gyűjtőfogalom alá az újságírókat.

Sajnos azonban, nem mind *ilyenek* a sajtó munkásai, s itt is, mint a létező összes foglalkozási ágak között, akad kivetni való, — noha a bíró, az ügyvéd,

vagy az orvos, ha botlik, ez egy botlás rendszerint nem vet homályt az egész bírói, ügyvédi, vagy orvosi karra, míg ha *egy* újságíró botlik, a nagyközönség — a Kárpátoktól az Adriáig — nagy előszeretettel nyilvánítja ilyenkor lesújtó véleményét az *egész újságíró karról*, aminek a legegyszerűbb magyarázatát a következőkben találok:

Nagy hiba, hogy ma *mindenki* jogot formál az újságíráshoz. Nem az események szeretete rója a betűket a papírra, hanem a kenyérkereset és igen gyakran a *mellékkereset* vágya. No meg a túlbecsült ambíció. Az újságíró hamar *megnagyosodol* a bajba került ember és a senkiből azonnal valaki lesz, ha a lap homlokán látja eddig a névtelenség vastag ködébe burkolt nevét. Képzettsége az ilyen embernek semmi, műveltségének máza az első tűzben leहुll; pusztá, vak eszköz az érdekszalak labirintjében, aki csak azért újságíró, mert ez a foglalkozás nincs semmi-nemű törvényesen, vagy társadalmilag szankeionált kvalifikációhoz kötve. *Morál* nincs benne egy szemernyi sem, de azért oktatást ad a morálból. Újságja hemzseg a vastagabbnál-vastagabb tudatlanságtól, társadalmi pozíciója, honnan lapjának erkölcsi erőt merithetne, nincs, s ha néhány pillanatig beszélünk vele, azonnal észre vesszük lelki világának hitványságát, tudatlan-

ságát, lelkiismeretlenségét és üzérkedő munkáját.

Ha aztán egy-egy ilyen, az újságírói pályára rászabadított existencia anyagi érdekből, szenny-nyes üzérkedési hajlamainál fogva valakit — legyen az a piripócsi bakter — megmar, tapasztalatból tudom, hogy a nagyközönség nem disztíngvál, hanem minden egyes esetben az egész újságírói karról alkotja meg a maga lesújtó véleményét, amit csakis a mi pályánkon tapasztalunk.

Mindezeket látva és sajnosan tapasztalva, alig hiszem, hogy volna igazi, nemes értelemben vett újságíró, aki örömmel ne üdvözölne ezen a téren bárminő irányú, de valamely gyökeres reformot.

Többször került már szóba illetékes körökben az újságírói tekintélynek mily módon való megteremtése, de mi becsületes, a pályánk tisztaságát féltve őrző újságírók, *másokért* mindég készek vagyunk a hareba menni, míg a magunk dolgával keveset törődünk s csöndes rezignációval tűrjük el mindannyiszor, amidőn egy-egy, a lejtőre jutott existencia miatt, mindannyiunkat, az egész újságírói kart gyanúsítják, nyíltan, minden tartózkodás nélkül.

Néhány esztendő előtt sok szó esett egy *újságírói kamara* felállításáról. Magam is hozzászóltam annak idején az eszméhez, amelyet igen üdvösnek találtam, de az a szép eszme — sajnos —

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

Láttam . . .

Láttam tavasz-mező
Tarka virágágyán
Nyíló rózsabimbót
Haldokolni ágán . . .

Nyájas holdvilágán
A szép nyári estnek:
Égő esillagocskák
Hogy a földre esnek: . . .

Láttam hulló levélt
Kietlen, bús őszön . . .
Haldokló napsugárt,
Mikor végsőt köszön . . .

Zuzmara-virágját
Hideg, téli térnek,
Hópihét, miben nap
Gyémántjai égnek . . .

Láttam . . . és csodáltam . . .
Erődet imádom
Örök Lét, kiben tél,
Tavasz, nyár és ősz egy
Büvös tündér-álmom . . .

Lestyán István.

Éjszaka. *)

Forró nap után hűvös este jó.
A másik szobából behallatszik kis fiam gögicsélése, mind halkabban, mind gyöngébben; puha bölesőjében fekszik s csakhamar elalszik.

Édes anyja esönddel, lopva hozzá oson, hosszu esőket nyom pici ajkára, a gyermek kissé fölriad s azt mondja: „Ana“ aztán tovább alszik.

Az édes anya még egy szeretettől égő pillantást vet kicsiny fiára s azzal ő is pihenni tér. Takaróját magára vonva, csak ifju, üde arcát látom. Szép szemei bezárulnak. A cseléd eloltja a gyertyát. A szobában sötét lesz.

En még nem fekszem le. Egy darabig hallgatom szeretteim lélegzését. Benézek a sötétségbe, csak feketeséget látok, de tudom, érzem, hogy abban a sötét szobában van az én életemnek fénye, csillaga, világa. Ugy hívják e fényt: *szeretet*; úgy hívják e világosságot: *szerelem*.

S mégis elfödi a sötétség mindkettőt előlem.
Gyűlölöm a sötétséget. Ő elfed előlem mindent, én elfordulok tőle mindig. Iróasztalomhoz ülök, azon lámpa ég.

Nyomasztó esend vesz körül. Egy *) Mutatvány *Gál Lajos* tszéki albiró „Rabsóta és egyéb tárcák“ címen most megjelent kötetéből.

éji pihe röpked felém. A nyitott, utcai ablakon át repült be hozzám, lámpám fénye vonzotta, az utca sötétsége hajtotta.

Künn méla, esendes minden. Egy késői haza térő léptei kopognak a járdán. Minden lépés hangos és megzavarja az éj harmóniáját.

Mert az éjnek összhangja van: a sötétség uralkodása, a nyugalom némasága ez.

Miért is háborgatják az éj uralmát profán mulatozók? A vad hangok nem a méla csendhez valók, a bordalok nem a nyugalom szülőitei. A szenvedély izzó, bántó fény, a pihenés nesztelen, néma éj. A bachanália chaos, a nyugalom harmonia. Mi készíti ellentétre az embereket? Mért tiporják lábbal a természet törvényeit? Mért virasztják át a nyugalom idejét, mért nevezik az éj sötétjében felgyújtott, mesterkelt lángot világosságnak, a bachanáliát mulatásnak, a dáridót vigasságnak? Kínézik a sötét éjszakába. A csillagok fényesen ragyognak, a lombokon átsuhan a hűvös, esti szellő. A csöndes éj a jók álmait hozza el, de a gonoszak bátorságát is megnöveli.

Vágyom látni az éj titkait s vágyaim hallucinálják azokat.
Belátok a sötét éjbe . . . Ott van a szeretet nyugalma. Emitt a gasság diadala. Orgyilkosok lesnek ember-

társaikra s vadállati kegyetlenséggel rabolják el életüket. A hűtlen nő most nyitja ki ajtaját kedvesének. Nászjelét várja szivdobogva a piruló menyasszony. Duhaj ifjuság ürti fenéig a kéj és mámor serlegét. Fakó arcokról villog elő a kártyadűh a játék barlangjában. Tolvaj szökik a más vagyonaival, rablókat kergetnek rendőrök. Amott a bálteremben a forgó, örült táncosok: halál csiráját rejti el nem egynek piros kicsattanó arca. Emitt a családi szentély tolvaja. Ott rohan vörös szemével a haladás szörnye, a vonat. Ott leskelődik egy katonasapát a másokra lövésre kész, gyilkos fegyverekkel. Ott az utonálló, emitt az orvvadász. Órjögő kiáltások, halál hörgések, elfojtott kacaj, csók csattanás, majd zsvaj, átok, káromkodás, dal, zene, üvöltés, susogás és jajszó rettentő zavaros chaosban egyesülnek az éjben, a sötétben, a nyugalomnak szentelt időben.

A csöndes, méla éj nem csak a szerelmi gyönyör ébresztő hajnala, hanem a kicsapongó kéj kerítője, a bűn oltalmazója, a gonoszság takarója! Sötét az éj, sötét a gyűlölet! Fekete az éj, fekete a gasság! Csöndes az éj, csöndes az enyészlet! Néma az éj, néma a pusztulás! Látok az éj sötétjébe . . .

Mint büvös árny lebben föl előttem a fénytelen sötétség s látom, hogy az emberiség nagy része a pihenés-

nehány újságcikknél egyebet nem eredményezett. Megfeneklett, a jó Isten tudja hol. Ma is azt vallom: legjobban megoldaná ezt a kérdést az újságírói kamara, amely épp úgy ítélné tagjai fölött, mint a többi, például az ügyvédi kamara, és egyúttal igen alkalmas volna arra, hogy az újságírói karnak tekintélyt szerezzen — kifelé. A Dienesek, a Singerek és a Hegyi félékkel szemben. Ebbe a kamarába a tiszta jellem, a becsület és az irni tudás lenne az ajánló levél és bebozsítást nem nyerne se a *kontár*, se a megvásárolható *stréber*, sem pedig a baksis után futkározó és magát *közvéleménynek* feltölt *szélhámos*.

Jól tudom, hogy az újságírók zöme bohém, a jövővel keveset törődő, de azt is tudom, hogy a magyar újságíró csak addig bohémeskedik, míg az erkölcsi renddel nem jön ellentétbe. Nehéz, emésztő, agyat sorvasztó munka a betűk rovása, a bűn ostromozása, de nyomában — sőtlan kenyér mellett is — ott kell lennie a *becsülésnek*, a nagyközönség szeretetének is . . .

Lehet szegény, szerencsétlen az újságíró, mint a föld többi millió népe, de neki, mint a közvélemény képviselőjének, magán és nyilvános életével úgy kell szolgálni a közérdeket és újságíró becsületet, mint tollával. Mert a toll nem való hitvány ember kezébe, épp úgy, mint vívó kard nem illet meg azt, ki maga tapossa lábba a becsület és tisztesség törvényeit.

Első sorban magának a tisztességes sajtónak kötelessége őrt állani érdekei felett. Organizmusából vágja ki a rákot s tisztítsa meg e testületet az erkölcsi halottaktól. Csakis így izmosodik meg a tekintélye, amely nélkül minden írott és nyomtatott szavunk: *kiáltó szó lesz a pusztában*.

Az újságírói kamara eszméje

nek szentelt éjszakán tombolja ki izzó szenvedélyét . . .

Miért? . . .

Mily barátságos fényt terjeszt lámpám itt a szobában. Mégis kibámulok a csendes éjszakába. Szeretlek óh, éj, ábrándos mélaságodban, mikor csillagtáborod őrre a szelíd holdvilág! Szeretlek így, mint a főséges nyugalom symbolumát; de miért, hogy e symbolumot megzavarja a való, mert hiszen a chaos a valóság, a nyugalom hazugság!

Ablakomat bezárom. Menekülök a világossághoz, ez megnyugtat, lehiggasztja lelkemet s elűzi rémos látomásaimat.

Kezemre hajtom gondterhes fejemet. Futok a rossztól, kerülöm a gonoszot, a sötétséget, a nyugtalanságot, de meg nem menekülhetek tőle az életben soha, mert mi az élet: chaos, a rendetlen lótas-futás, küzdelem chaosa s miért mindez? . . .

Nyomasztó csend uralkodik körültem. Majd álom nehezedik pillámra. Munkától ernyedé idegeim zsidbadnak, agyam nehéz, fáradt, gondolataim szerte csapongnak céltalanul. Kis fiam álmában folkaeg; kövér kezeckéivel tapsol és azt susogja:

megfeneklett, de remélem, hogy: *a leányzó uem halt meg, csak alszik. Rázzuk fel lethargiájából!*

Harsányi Sándor.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

Levél a felvidékről.

Sztrapkó, augusztus 6.

Kaptuk a következő levelet:

Tekintetes szerkesztő ur!

A Zemplén 90. számában „Uj iskolák” cím alatt olvastam, hogy a felvidéken több községben felekezeti iskolát építenek. Hogy iskolát építenek, annak csak örülnék, de csak abban az esetben, ha az az állam és nem a felekezetek által lenne felállítva. Mert: hiába küzdenek a lelkész urak a felekezeti iskolák mellett, hiába érvelnek, hiába bizonyítanak, itten mi nálunk, a felvidéken a tények igazolják az ellenkezőjét, még pedig azt, hogy a felekezeti iskolák nem felelnek meg a hivatásuknak s a magyarosodásnak egyik megakadályozói, mert ahol a tanítási nyelv egyházi szempontból felfogva a rutén és a magyar nyelvben csak 4-5 szó beoktatása van, ez csak areul esapása és félrevezetése a magyar nemzetnek. Vannak egyes tanítók, (de minden esetre csekély számban) akik talán képesek lennének féleredménnyel magyar nyelven tanítani, de ebben őket megakadályozza az a körülmény, hogy kötelesek elsősorban és teljes alaposítással tanítani az orosz nyelvet, írást, olvasást, hittant és a bibliát, mert ezt minden felvidéki gör. katolikusnak anyanyelvén kell elsajátítani, mivel az Ur Istent magyarul dicsérnie nem szabad.

Ha mostan tekintetbe vesszük azt a körülményt, hogy a tanító még mezőgazdasággal is foglalkozik, vajjon mennyi idő jut neki a magyar nyelv oktatására?

De: mert egyrésztől a papja, mint iskolaszéki elnök szorgalmazza az orosz nyelv, másrésztől pedig a tanfelügyelő követeli a magyar nyelv oktatását, a tanító nem képes kétirányban megfelelni, tehát elveszti működési kedvét és sem egy, sem más irányban nem felel meg hivatászerű kötelességének. Az tény, hogy a tanfelügyelő ijesztgeti őket az államsegély elvonásával, de ez nem használhat semmit, mert a tanítók nem félnek egyházi hatóságuktól, mivel több esetet lennék képes felhozni arra, hogy a felvidéken, amelyik pap

„Ana . . . apa! . . .” Ifju nőm — mintha álmában is hallaná gyermeke hangját, — édes mosolyra nyitja ajkait. Egy darabig nézem őket — csak sejttem inkább, hogy látom szeretteimet a sötétben. Könyv tőlt szemembe. Megriadt fájdalommal gondolom el, hogy azokra a kővér kezeckékre egykoron az enyészet éjje borul, hogy azok a piros ajkak egykor örökre lezárulnak, hogy ami fény volt, ami élt, ami örült, ami hevesebb dobogásba hozta szíveimet — azt a halál hideg sötétsége fődí be . . .

S mégis! mily nyugodalmat ad az álom, mennyire enyhít a pihenés! A forró nap után hűs este mi jó! A bántó fény után a fekete sötétség mi következetes. Mi az élet: fény, de fárasztó. Mi a halál: éj, de megnyugtató.

Nem szabad félnünk tőled sötétség.

Nem szabad rettegnünk tőled éjszaka.

Te vagy az örök való. A fény csak tünemény. Az élet álomkép. A küzdelem delibáb! Te vagy az igazság, a nyugalom, a béke és a cél!

Forró nap után hűvös este jó.

Forró nap után hűs éjszaka jó.

Gál Lajos.

rátette a kezét a tanítójára, az illető vagy rosszabb állomásra áthelyezve, vagy véglegesen el lett bocsátva, mert „felekezeti” tanító, s a hatalom az egyházé. Nehéz dolgok ezek, s mindaddig, míg a hivatalos közeg ténykedéseit nem támogatja a magyar társadalom és nyiltan nem fog fellépni a magyarosodás mellett, addig e nemes eszme nem fog a maga teljességében megvalósulni. Különben elég lesz már. Mostan csak arra vagyok kíváncsi, szabad-e az egyházi hatóságnak, a nép beleegyezése nélkül, az ő anyagi terhükre, ezekre menő építkezéseket elrendelni? Van védelem? Ha van, kérünk belőle legalább egy parányit!

(*Jegyzőválasztás.* A Mádon újonnan rendszeresített két másodjegyzői állást folyó hó 4-én töltötték be választás útján. Megválasztottak: *Bálint János* és *Miklós Károly* okl. jegyzők.

(*A homonnai szolgabírói állásra* az eddigi pályázók — *Fejér Elemér* és *Márton Sándor*on kívül — *Lukács Béla* közíg. gyakornok is pályázni óhajt s e célból körlevelet küldött szét a bizottsági tagokhoz, hogy szavazataikkal támogassák.

(*Vadászati jogok bérbeadása.* A Maskócz község tulajdonát képező vadászati jog f. évi szept. hó 1-étől 6 évre, Maskóczon aug. hó 22-én, a Bodrog-Halász, Józseffel, Vég-Ardó község vadászati joga pedig aug. hó 12-én délután fog szintén 6 évre nyilvános árverésen bérbeadni.

HIREK.

Nők a diplomáciában.

— aug. 8.

A nő a diplomáciában két minőségben szerepel, először mint *nő*, pure et simple, ki önállóan teljesít diplomáciai missiókat, és másodsorban mint *hitvese* a diplomatának. Mi csak az utóbbiakkal kívánunk itt foglalkozni, ami nem azt jelenti, mintha a diplomata nő, mint hitves, ki alá van rendelve férje-ura kényének és parancsának, kisebb érdemeket tudna szerezni, sőt ellenkezőleg: sok híres diplomatát ösmer a történet, kinek csak a neje volt okos és eszes.

Ezt a díszes sorozatot *Dino* hercegné nyitja meg, ki nem hiába volt Talleyrand herceg leánya, de ugylát-szik atyja minden diplomáciai zsenialitását is örökölte. Ha fiának születik vala, kétségkívül ismert volna a világtörténelem egy második Talleyrandot is; de így *Dino* herceg uram nem győzte közepszerűségével neje-nek minden tehetségét tőle kitelhetően kiaknázni.

Már a házasság is híres diplomáciai fogás volt. A híres erfurti császári találkozás történt, ahol Talleyrand oly alaposan elárulta hatalmas urát, I. Napoleont, mikor ezt nyugodtan biztatta Spanyolország meghódítására, mialatt elkészítette Napoleon ellen a hetedik koalíciót, mely Wagramban majdnem győzött. Jutalmul — a Napoleon számára kért orosz császári hercegnő helyett megkapta a saját lánya számára *Dino* herceget férjül, kit a háládatos cár fényesen dotált erre a házasságra.

Dino herceg később londoni orosz nagykövet lett, de a nagykövetségi ügyeket — már mint az érdemegeket — neje vezette; és az orosz politika sokat köszönhet neki az angol világhódítás ellen vezetett sakkhuzásaiban.

A múlt század sok ily szerepet játszó női diplomatát ismert, de már exotikus voltánál fogva is legérdekesebb a stocholmi török követ neje, ki férjét teljesen helyettesítette annak missiójában, és pedig dacára a szigoruan betartott keleti etikettnek, mely megtiltotta neki, hogy férfiak tanácskozásaiban részt vegyen. Hamar föl-találta magát, és a diplomaták nejeit hívta meg magához, kiknél azután férje politikai küldetését ügyesen érvényesítette.

Ilyen kimagasló női diplomata tehetségek mégsem képezik a diplomaták nejeinek tulajdonképpeni hivatását — legalább általánosságban nem. Az igazi hivatásuk inkább társadalmi és minden ízében nőies.

Aki a diplomaták hitveseit közelebbről tanulmányozta, arra a megfigyelésre juthatott, hogy idegenben, távol hazájuktól vajmi ritkán olvadnak össze annak a nemzetnek társadalmával, ahova küldetésük szól; — a diplomáciai nők mindig csak maguk közt kötnek szoros barátságot, vagyis például Bécsben a német birodalmi diplomaták neje nem keresi barátságát az osztrák katonatisztek és arisztokrácia női társaságában, hanem inkább tart együtt az orosz, persa, sőt japán, kínai kartársnőjével, kik pedig ugyancsak exotikusabb világnézetnek hódolhatnak, mint ő maga.

Azonkívül megfigyelésre méltó, hogy a diplomácia hölgyei szorosan disztigváltnak maguk között, vajjon férjük hivatásos, vagy amateur-diplomata-e? Az amateuröket, a dilletánsokat, kik csak címzetes ranggal bírnak, és azok nejeit lehetőleg távol tartják intimitásuktól.

Egyéb jelenségek magából a távolságot nem ösmerő, vándorló életük-ből folynak. Így például minden diplomata nő nagy szeretettel viseltetik a szőnyegek, a bambuszbutorok és egyéb disztárgyak iránt. Miért? Mert könnyen csomagolhatók és szállíthatók a földteke egyik feléről a másikra.

Különösen kitűnnek köztük végül a nyelvészek. Találkozik, ki mindazon nemzetek nyelvét megtanulja, amelyeknek országában tartózkodott, némelyek tudnak folyékonyan arabul, törökül, oroszul, sőt — magyarul is. Létezik egy madame Vautier és egy madame Gautier, kik úgy beszélnek magyarul, mintha az altöldi rónán nevelkedtek volna.

De legelőször kellett volna említeni a diplomata nőket, mint hősnőket. Ilyenek voltak és lesznek mindig, de kevesen fognak túltenni az osztrák miniszterezidens neje *Pekingben*, aki tudvalevőleg a nehéz, fenyegető viszonyok közt, az egész kínai támadás alatt, élén állt az általa szervezett védelmi kórháznak, miért *Ófelsége* ki is tüntette.

L. K.

— *Személyi hír.* *Benedek Sándor* közíg. bíró rokonai látogatása céljából Sátoraljaiúj helyben időzik.

— *Áthelyezések.* A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Vas József* nagymihályi tanítót az újpesti, *Láng Géza* antalfalvai tanítót pedig a nagymihályi állami elemi iskolához helyezte át. — *Barna Pál* abrudbányai bírósági aljegyző és dr. *Schlott Viktor* helybeli tvszéki jegyző kölcsönösen áthelyeztettek.

— *Miniszeri adomány.* A m. kir. földművelésügyi miniszter a Varannó-Hosszumező község határában létesítendő mintaparasztgazdaság beruházási költségeire egyenként: 1350 koronát adományozott.

— *Az új pápa ünneplése Sátoraljaiúj helyben.* A katolikus egyház új fejének, X. Pius pápának megválasztása alkalmából folyó hó 13-án, esütörtökön reggel a helybeli római katolikus plebánia-templomban ünnepélyes „Te Deum” lesz, amelyre a városi, megyei hatóságok, az állami hivatalok és a honvéd tisztikar is meg fognak hivatni. — Az új pápa megválasztása óta a plebánia-templom tornyára, ahol eddig a XIII. Leo pápa halálát hirdető fekete lobogó lengett, — kitűzték a pápai fehér-sárga színű lobogót.

— *Ifj. Dongó Géza* újabb festménye. Ifj. *Dongó Géza* művészi tehetségéről, elvitathatlanul elsőrendű festőművészi kvalitásáról már volt alkalmunk e lap hasábjain megemlékezni akkor, mikor *Matolay Etele* ny. alispán portréját *Lenbach* módorában megfestette. Most a fiatal mű-

vész tehetségének egy újabb megnyilatkozását tapasztalhattuk, megnézve azt a már terjedelmével is imponáló vásznat, melyre Dókus Gyula alispán életnagyságu képét festette meg. A festmény, mely Dókus Gyula alispán életnagyságban, diszmagyarban ábrázolja valóban meglepően sikerült úgy az arc reprodukálását, mint a képszínezésének finom tónusait illetőleg s mindenkit — akinek a képet látni alkalma volt — meglepett és bámulatba ejtett. Mi őszintén üdvözölhetjük a fiatal művészt e legújabb képének elkészülte alkalmából, mert ezzel újabb jelét adta alapos készletének, precíz, művészi tudásának s arra a meghatározottabb feltevésre jogosított, hogy kétségtelenül elsőrendű képzettsége révén el fogja érni azokat a sikereket, amit megérdemel, s amit neki mi is legőszintébb óhajással kívánunk. A nagy arányaival is hódító, hatalmas festmény pedig nemcsak remélni enged, de meggyőződéssé érleli ama feltevést, hogy ifj. Dongó Géza e sikereket — talán rohamosabban is, mint sejteni lehet — el fogja érni.

— **Adomány.** Bessenyei István miglési földbirtokos, a f.-zempléni ev. ref. egyházmegye világi tanácsbírája a homonnai missiói egyesült prot. egyház iskolaépítése céljára 100 koronát adományozott.

— **A nagymihályi Casinó Rákóczi-ünnepélye.** A nagymihályi Casinó-egyesület f. évi aug. hó 19-én Rákóczi-ünnepet rendez, melynek programja a következő lesz: 1. Szózat. Énekelve a közönség által. 2. Ünnepi beszéd. Tartja Polányi Géza kir. közjegyző. 3. Kuruc dalok. Éneklő Ambriskó Bertalan, tárogatón Kiséri Ocskay Andor és a zenekar. 4. Rákóczi Rodostóban melódrama. Szavalja dr. Eperjessy Lajos, zongorán Isépy Zoltánné, cimbalmon Stépan Aladár kísérik. 5. Kuruc dalok. Gordonkán előadja Olchváry Ernő. 6. Himnusz. Éneklő a nagyközönség. — Délután 4 órakor népünnepély a „Vörösház”-nál, melyet este fényes tűzijáték fejez be. A tűzijátékot Stépan Aladár rendezi.

— **A szerenési izr. templom felavatási ünnepe** folyó hó 6-án ment végbe az izraelita vallású hívek nagy részvételével. A diszes templom 42,000 korona költséggel épült.

— **Rákóczi-ünnep Királyhelmecczen.** A királyhelmecezi deák-ifjúság II. Rákóczi Ferenc emlékére, zászlóbontásának 200-ik évfordulója alkalmából holnap, augusztus hó 9-én Királyhelmecczen, a római katolikus templom előtti téren hazafias ünnepet rendez. A Rákóczi-ünnep délután fél 4 órakor kezdődik a következő sorrenddel: 1. „Himnusz.” Éneklő az ifjúság. 2. „Alkalmi beszéd.” Tartja Fried Lajos dr. 3. „Kuruc nóta.” Éneklő az ifjúság. 4. „Élet vagy halál.” Irta Petőfi S. Szavalja Steinfest Odón. 5. „Kuruc nóta.” Éneklő az ifjúság. 6. Rákóczi. Irta: Petőfi. Szavalja Solymossy József. 7. „Kuruc nóta.” Éneklő az ifjúság. 8. „Látogatót nékem...” Irta: Szécskay György, szavalja Pál Lajos. 9. „Bezáró beszéd.” Tartja Tárczy Pál dr. 10. „Szózat.” Éneklő az ifjúság.

— **Tanulmányi kirándulás.** A nagymihályi állami elemi iskola tantestülete elhatározta, hogy a kassai Rákóczi ereklyekiállítás megtekintése céljából Nagymihály város tanulóifjúsága részére László E. Flóris tanító vezetésével tanulmányi kirándulást rendez. A kiállítás megtekintését augusztus 20. és 21-ére tervezik.

— **Gyilkossági kísérlet.** Két ittas napszámos mulatott folyó hó 2-án a Mád felé elágazó állami ut mentén lévő, ugynevezett „mádi kettős csárdában.” Az ismeretlen emberek anyyi pálinkát fogyasztottak, hogy rövid idő alatt teljesen leittasodtak. Mikor a

két atyafi „elkészült”, a koresmáros neje követelte az ital árát. Fizetés helyett azonban a két jó madár távozott, anélkül, hogy tartozásait kiegyenlítették volna. *Sztankovics Istvánné*, a koresmáros neje azután erélyesen lépett föl és újból követelte a pénzt, mire az elvetemült emberek közül az egyik kést rántott és a védtelen nő hasába szúrta. A koresmárosné a súlyos seb következtében összerogyott és sok vért vesztett. Az ittas merénylők pedig a késelés után elmenekültek. A csendőrség keresi őket.

— **A kivándorlás.** A kivándorlási láz még egyre sorvasztja a felvidéki lakosság számát. Junius havában legtöbb utlevelet váltottak Sáros- (489), Bereg- (488) és Zemplénavarmegyéből (365), tulnyomóan amerikai érvényességgel. Az egész ország területéről 5377 utlevelet adtak ki.

— **Halálos kimeneteli zendülés.** *Olasz-Liszván* egy bornagykereskedő szőlőtelepén véres harc volt a csendőrök és szőlőmunkások között. A szőlőbirtokos a magasabb bért követelő munkásokat helyett aradmegeyi oláh munkásokat fogadott föl. Mikor az oláhok megérkeztek és munkába akartak állani, a magyarok megtámadták őket. A csendőrség hiába kísérlette meg a rendet helyreállítani, a magyar munkások harci hangulata mindinkább izgatottabb lett, sőt a csendőröket is megtámadták. Mikor a csendőrök helyzetüket veszélyeztetve látták, fegyverhez nyúltak, de a munkások akkor sem csillapultak. A következő pillanatban eldőrdültek a fegyverek és három magyar munkás vére pirosra festette a földet. A csendőrség azután a felbőszült tömeget nagynehzen lecsillapította és az oláh munkásokat másnap a vasúthoz kísérte és utnak indította Aradmegyébe.

— **Villámütés.** A gróf *Hadik-Barkóczy* Endre tulajdonát képező varannó-csemernyei gözmalomba az elmúlt héten a villám becsapott és nagyobb károkat okozott. Nagy zivatar is volt az egész vidéken, mely a kapás növényeknek ártalmára volt.

— **Nines illetékbehajtás.** A költségvetésen kívüli állapot során sok zavart okozott némelyik állami adóhivatalnak abbéli törvénytelen eljárása, hogy az ex-lex dacára is be akarta hajtani, vagy tényleg be is hajtotta az adót, s egyéb állami illetékeket. Eppen ezért helyeslelőleg vesszük tudomásul a budapestvidéki kir. pénzügyigazgatóságnak most kiadott körrendeletét, amelynek alapján az illetéket s egyéb jövedelmi tételeket elkönnyelni lehet, de behajtani nem. S azért, ha valamelyik vidéki adóhivatal bárkivel szemben másként járna el, ez törvénytelen eljárás volna s ellene bárki sikerrel adhat be felszólamlást.

— **Nyári táncmulatság Szöllőskén.** A közeli Szöllőske község és vidéke intelligenciája egy jótékonyceüly nyári táncmulatság rendezésén fáradozik. A mulatságot folyó hó 20-án, Szent-István napján fogják megtartani a szöllőskei kis erdőben. Ezzel régi vágya teljesül a szöllőskei és vidéki közönségnek. A kis erdő a mellett, hogy alkalmas ilyen nyári mulatság tartására, könnyen és olcsón megközelíthető is. A meghívókat csak hétfőn fogják kiboosztani és máris olyan élénk érdeklődés nyilvánul a mulatság iránt, hogy a teljes sikerre biztosan lehet számítani. A mulatság tiszta jövedelmét a szöllőskei ev. ref. parókia renoválására fordítják.

— **Csemegesző eladása.** A földmívelésügyi miniszter felhívja a csemegesző termelőket, hogy várható eladó csemegesző-készleteikre vonatkozó adataikat az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnél, valamennyi pince és szőlészeti egyesületnél, az összes vincellériskolák igazgatóságánál, a szőlészeti és borászati felügyelőknél és a földmívelésügyi minisztérium szőlészeti osztályában kapható bejelentési íveken a m. kir. földmívelésügyi minisztérium VIII/1.

osztályához címzett levélben e hó 20-áig közöljék. Ennek célja, hogy a csemegeszőt venni szándékozók megismerhessék azokat a forrásokat, a honnan csemegeszőt a termelőktől közvetlenül beszerezhetnek és így a termelők nagyobb jövedelemhez jussanak. Természetes, hogy a jelentkező termelő szőlőkészletének eladása tekintetében semminemű irányban sincs lekötve, hanem azt szabadon értékesítheti, viszont a bejelentés megtételéből a bejelentő sem igényt nem formálhat, sem következtetést nem vonhat arra, hogy termésének eladását a földmívelésügyi minisztérium magára vállalja vagy közvetítse.

— **A nagytokaji polgári kör** folyó évi augusztus hó 20-án, Szent István napján, a kör helyiségében nyári táncmulatságot rendez.

— **Súlyos baleset érte Menkő Pál** radvánszki származású géplakatos. Szegilongon a cséplőgép mellett volt elfoglalva. Munka közben a gép szalmarázójában a szalma fennakadt. Hogy a cséplőgép rendszeren működjék, Nagy Sándor főgépész utasítására fölment a gépre és ott a beállított akadályt elhárítani igyekezett. E közben történt, hogy a működéskor lévő gép szalmarázó-szöge jobb keze fejét ketté hasította. A súlyosan sérültet a helybeli kórházban ápolják.

— **Nyári mulatság Tokajon.** A „Nagytokaji Polgári Kör” 1903. aug. hó 20-án Tokajban, a kör területén, saját könyvtára javára nyári mulatságot rendez. Beléptidj: személyjegy 2 korona, családjegy 4 korona. Félülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

— **Tanfolyam.** Szabó Jakab igazgató-tanító a vallás- és közoktatásügyi miniszter által rendezett „a da-dogó és egyéb beszédkihívásban szenvedő gyermekek gyógyítására képesítő tanfolyam”-on jeles oklevelet nyert. Felhívjuk az érdekelte szülők figyelmét arra, hogy nevezett tanító a jelentkező gyermekek számára képest folyó év szept. hó 1-étől ily gyógyító tanfolyamot nyitni szándékozik.

— **A vasárnapi munkaszünet.** A vasárnapi munkaszünet dolgában különféle rendeletek és intézkedések jelentek meg a lapokban. Ezekre vonatkozólag maga a minisztérium most a következő hivatalos értesítést adja: A kereskedelmi minisztérium új rendeletet nem adott ki s így a vasárnapi munkaszünet tárgyában június 13-án 28.558. és július 23-án 45.023. szám alatt kiadott két rendelet ma is érvényes. A minisztériumhoz benyújtott beadványok elintézése végett legközelebb adnak ki pótrendeletet, a mely csak arról intézkedik, hogy a *mészáros-, hentes és kolbászkészítő iparnál az elkészítés, árusítás* nyílt piacokon is déli 12 óráig legyen-e végezhető, mint ahogy az üzletekben szabad, vagy csupán délelőtt 10 óráig, amint a július 23-iki rendelet előírja. A Szent István napjára érvényes munkaszüneti rendeletet a minisztérium külön leiratban fogja az illetékes hatóságokkal kellő időben tudatni s ugyanakkor kiterjeszkedik mindazokra a pontozatokra, amelyeknek alkalmazása iránt ma a hatóság és a közönség között eltérők a vélemények.

— **Tartalékosok távirati behívása.** Pár nap óta feltűnő jelenséget lehet tapasztalni, mely szintén bizonyított arra nézve, hogy a hadsereg renoválására szorul. Arról értesülünk, hogy számos tartalékos tisztet táviratilag hívtak be a fegyvergyakorlatokra. Szokatlan ez nemcsak, mert a behívásnak e formáját csak a háborus időben szokták alkalmazni, hanem azért is, mert a különböző foglalkozású tiszteteket a legnagyobb zavarba hozza, sőt határozottan ártalmára van a közügynek is. Hozzájárul még ehhez az is, hogy a tisztiken kívül közlegények és altisztek is kaptak hasonló módon behívást s feltűnő, hogy a tartalékosoknak jóformán gondolkozási időt sem engedtek, mert a távirat vételétől szá-

mitott 24 óra alatt jelentkezniök kell kijelölt állomáshelyükön.

— **Telefondíjak zónarendszere.** A telefon díjszabás előnyös megváltoztatásán gondolkozik — állítólag — a magyar posta- és távirada igazgatóság. A városok közötti telefon közlekedés díja eddig ugyanis meglehetősen drága volt, ami egyúttal akadályozta a telefonozás gyakoribb igénybevételét. Az igazgatóság hír szerint, hogy a városok közötti, főleg kisebb távolságok közötti telefonozást sürűbbé és olcsóbbá tegye, most a fölött tanácskozik, hogy lehetne a díjszabást a vasúti díjszabás mintájára zónarendszerré alakítani. Az újítás mindenesetre egy a közforgalom valamint, a hírlapirodalomnak is nagy előnyére válnék.

— **Dunky fivérek** es. és kir. udvari fényképészek helybeli műtermékben f. hó 8-án (szombaton) és 9-én (vasárnap) d. e. 9-től 12-ig; és d. u. 2-5-ig fognak felvételeket eszközölni.

— **A Photoplasztikum** a „Vörösház” udvarán már csak néhány napig nyújt látványosságot. — Ma, szombaton, vasárnap és hétfőn Krisztus születése, élete, kinszenvedése, feltámadása és menybemenetele, kedden pedig II. Lajos bajor király csodás kastélyai lesznek láthatók.

— **Nevelőnek** ajánlkozik szerény feltételek mellett előkelő családdhoz, helyben vagy vidékre egy nyolc gimn. osztályt végzett intelligens ifju. — Cim a kiadóhivatalban.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a *Ferencz József keserűvíz* valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan *Ferencz József keserűvizet*.

— **Csodálatos** azon eredmény, melyet a t. hölgyek a *Balassa-féle* valódi angol ugorkatej használatával elérnek. Nehány nap után eltűnt az arcbőrről szeplőt, pattanást és egyéb bőrbaj, kisimítja a ráncokat és redőket, az arcbőrt üdév, finommá varzsolja. A párisi és bécsi kiállításokon kitüntetett szer, mely rövidesen nálunk is mint Angolországban az összes szépitőszereket kisorsítja, 1 üveg ára 2 korona, hozzáváltó valódi angol ugorkaszappan 1 korona és poudér 1 K. 20 f. és 2 korona. Postán küldi *Balassa K.* gyógyszerész Támasvár. Kapható minden gyógyszerertárban.

III.
— **Mi a hölgyek dísz?** Szép tiszta, üde arcbőr! Ez biztosan elérhető a *Földes-féle Margit-crème* által. Nemcsak hazánkban, hanem a külföldön is elismerik, hogy a *Földes Kelemen* aradi gyógyszerész által készített *Margit-crème* az összes szépitőszerek között elsőrangú helyet foglal el. Pár nap alatt minden arcot üdit, fiatalít és szépít. Szeplőt, kiütéseket, foltokat, ráncokat és egyéb bőrbaj eltávolít. Ára 1 korona. — Kapható a készítőnél és minden gyógyszerertárban. Utánzatoktól óvakodjunk. II.

— **Teljes ellátásra** elfogadok 2 vagy 3 gimnázista fiut — kizárólag csakis I—V. osztálybelit. Lakásom: Sátoraljaújhely, *Deák-utca 820. sz.*, a főgimnázium közelében. — Levélbeli megkeresések a kiadóhivatalhoz intézendők.

IRODALOM.

Nevetnek rám...

Nevetnek rám a virágok,
Én meg sírva nézek rájuk;
Sírva nézem virulásuk,
Irigylem a boldogságuk.

Forró könyvem rájuk pereg,
De ők egyre csak nevetnek;
Csak nevetnek, mosolyognak,
Nem hisznek a bánatomnak.

Hej pedig, ha értenének,
Dehogy, dehogy nevetnének!
Gyászt öltene mindnek szirma,
S mind egy szálíg velem sírna.
Szendrői Holozsnyay Cyril.

vész tehetségének egy újabb megnyilatkozását tapasztalhattuk, megnézve azt a már terjedelmével is imponáló vásznat, melyre Dókus Gyula alispán életnagyságu képét festette meg. A festmény, mely Dókus Gyula alispánt életnagyságban, diszmagyarban ábrázolja valóban meglepően sikerült úgy az arc reprodukálását, mint a kép színezésének finom tónusait illetőleg s mindenkit — akinek a képet látni alkalma volt — meglepett és bámulatba ejtett. Mi öszintén üdvözölhetjük a fiatal művészt e legújabb képének elkészülte alkalmából, mert ezzel újabb jelét adta alapos készségének, precíz, művészi tudásának s arra a meghatározottabb feltevésre jogosított, hogy kétségtelenül elsőrendű képzettsége révén el fogja érni azokat a sikereket, amit megérdemel, s amit neki mi is legőszintébb óhajással kívánunk. A nagy arányaival is hódító, hatalmas festmény pedig nemcsak remélni enged, de meggyőződéssé érleli ama feltevést, hogy ifj. Dongó Géza e sikereket — talán rohamosabban is, mint sejteni lehet — el fogja érni.

— **Adomány.** Bessenyei István miglészai földbirtokos, a f.-zempléni ev. ref. egyházmegye világi tanácsbírája a homonnai missiói egyesült prot. egyház iskolaépítése céljára 100 koronát adományozott.

— **A nagymihályi Casinó Rákóczi-ünnepélye.** A nagymihályi Casinó-egyesület f. évi aug. hó 19-én Rákóczi-ünnepet rendez, melynek programja a következő lesz: 1. Szózat. Énekelve a közönség által. 2. Ünnepi beszéd. Tartja Polányi Géza kir. közjegyző. 3. Kuruc dalok. Énekl. Ambriskó Bertalan, tárogatón kiséri Ocskay Andor és a zenekar. 4. Rákóczi Rodostóban melódrama. Szavalja dr. Eperjessy Lajos, zongorán Isépy Zoltánné, cimbalmon Stépán Aladár kísérik. 5. Kuruc dalok. Gordonkán előadja Olehvárj Ernő. 6. Himnusz. Énekl. a nagyközönség. — Délután 4 órakor népünnepély a „Vörösház”-nál, melyet este fényes tűzijáték fejez be. A tűzijátékot Stépán Aladár rendezi.

— **A szerencsi izr. templom felavatási ünnepe** folyó hó 6-án ment végbe az izraelita vallású hívek nagy részvételével. A díszes templom 42,000 korona költséggel épült.

— **Rákóczi-ünnep Királyhelmezen.** A királyhelmezi deák-ifjuság II. Rákóczi Ferenc emlékére, zászlóbontásának 200-ik évfordulója alkalmából holnap, augusztus hó 9-én Királyhelmezen, a római katolikus templom előtti téren hazafias ünnepet rendez. A Rákóczi-ünnep délután fél 4 órakor kezdődik a következő sorrenddel: 1. „Himnusz.” Énekl. az ifjuság. 2. „Alkalmi beszéd.” Tartja Fried Lajos dr. 3. „Kuruc nóta.” Énekl. az ifjuság. 4. „Élet vagy halál.” Irta Petőfi S. Szavalja Steinfest Ödön. 5. „Kuruc nóta.” Énekl. az ifjuság. 6. Rákóczi. Irta: Petőfi. Szavalja Solymossy József. 7. „Kuruc nóta.” Énekl. az ifjuság. 8. „Látogatott nékem...” Irta: Szécskay György, szavalja Pál Lajos. 9. „Bezáró beszéd.” Tartja Tárczy Pál dr. 10. „Szózat.” Énekl. az ifjuság.

— **Tanulmányi kirándulás.** A n.-mihályi állami elemi iskola tantestülete elhatározta, hogy a kassai Rákóczi ereklyekiallítás megtekintése céljából Nagymihály város tanulóiifjusága részére László E. Flóris tanító vezetésével tanulmányi kirándulást rendez. A kiállítás megtekintését augusztus 20. és 21-ére tervezik.

— **Gyilkossági kísérlet.** Két ittas napszámos mulatott folyó hó 2-án a Mád felé elágazó állami ut mentén lévő, ugynevezett „mádi kettős csárdában.” Az ismeretlen emberek annyit pálinkát fogyasztottak, hogy rövid idő alatt teljesen leitasodtak. Mikor a

két atyafi „elkészült”, a koresmáros neje követelte az ital árát. Fizetés helyett azonban a két jó madár távozott, anélkül, hogy tartozásait kiegyenlítették volna. Sztankovics Istvánné, a koresmáros neje azután erőlyesen lépett föl és újból követelte a pénzt, mire az elvetemült emberek közül az egyik kést rántott és a védtelen nő hasába szúrta. A koresmárosné a súlyos seb következtében összerogyott és sok vért vesztett. Az ittas merénylők pedig a késelés után elmenekültek. A csendőrség keresi őket.

— **A kivándorlás.** A kivándorlási ház még egyre sorvasztja a felvidéki lakosság számát. Junius havában legtöbb utlevelet váltottak Sáros- (489), Bereg- (488) és Zemplénumegyérből (365), tulnyomóan amerikai érvényességgel. Az egész ország területéről 5377 utlevelet adtak ki.

— **Halálos kimenetelű zendülés.** Olasz-Liszván egy bornyagykereskedő szőlőtelepén véres harc volt a csendőrök és szőlőmunkások között. A szőlőbirtokos a magasabb bért követelő munkások helyett aradmezei oláh munkásokat fogadott föl. Mikor az oláhok megérkeztek és munkába akartak állani, a magyarok megtámadták őket. A csendőrség hiába kísérlette meg a rendet helyreállítani, a magyar munkások harci hangulata mindinkább izgatottabb lett, sőt a csendőröket is megtámadták. Mikor a csendőrök helyzetüket veszélyeztetve látták, fegyverhez nyultak, de a munkások akkor sem csillapultak. A következő pillanatban eldőrdültek a fegyverek és három magyar munkás vére pirosra festette a földet. A csendőrség azután a felbőszült tömeget nagynehezen lecsillapította és az oláh munkásokat másnap a vasuthoz kísérte és utnak indította Aradmezeibe.

— **Villámütés.** A gróf Hadik-Barkóczy Endre tulajdonát képező varannó-csemernyei gőzmalomba az elmúlt héten a villám becsapott és nagyobb árokat okozott. Nagy zivatar is volt az egész vidéken, mely a kapás növényeknek ártalmára volt.

— **Nincs illetékbehajtás.** A költségvetésen kívüli állapot során sok zavart okozott némelyik állami adóhivatalnak abbéli törvénytelen eljárása, hogy az ex-lex dacára is be akarta hajtani, vagy tényleg be is hajtotta az adót, s egyéb állami illetékeket. Eppen ezért helyeslelőleg vesszük tudomásul a budapesti vidéki kir. pénzügyigazgatóságunk most kiadott körrendeletét, amelynek alapján az illetéket s egyéb jövedelmi tételeket elkönyvelni lehet, de behajtani nem. S azért, ha valamelyik vidéki adóhivatal bárkivel szemben másként járna el, ez törvénytelen eljárás volna s ellene bárki sikerrel adhat be felszólamlást.

— **Nyári táncmulatság Szöllőskén.** A közeli Szöllőske község és vidéke intelligenciája egy jótékonycélu nyári táncmulatság rendezésén fáradozik. A mulatságot folyó hó 20-án, Szent-István napján fogják megtartani a szöllőskői kis erdőben. Ezzel régi vágya teljesül a szöllőskői és vidéki közönségnek. A kis erdő a mellett, hogy alkalmas ilyen nyári mulatság tartására, könnyen és olcsón megközelíthető is. A meghívókat csak hétfőn fogják kiboosztani és máris olyan élénk érdeklődés nyilvánul a mulatság iránt, hogy a teljes sikerre biztosan lehet számítani. A mulatság tiszta jövedelmét a szöllőskői ev. ref. parókia renoválására fordítják.

— **Csemegeszőlő eladása.** A földmivvelésügyi miniszter felhívja a csemegeszőlő termelőket, hogy várható eladó csemegeszőlő-készleteikre vonatkozó adataikat az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnél, valamennyi pince és szőlészeti egyesületnél, az összes vincellériskolák igazgatóságánál, a szőlészeti és borászati felügyelőknél és a földmivvelésügyi miniszterium szőlészeti osztályában kapható bejelentési iven a m. kir. földmivvelésügyi miniszterium VIII/1.

osztályához címzett levélben e hó 20-áig közöljék. Ennek célja, hogy a csemegeszőlőt venni szándékozók megismerhessék azokat a forrásokat, a honnan csemegeszőlőt a termelőktől közvetlenül beszerezhetnek és így a termelők nagyobb jövedelemhez jussanak. Természetes, hogy a jelentkező termelő szőlőkészletének eladása tekintetében semminemű irányban sines lekötvé, hanem azt szabadon értékesítheti, viszont a bejelentés megtételéből a bejelentő sem igényt nem formálhat, sem következtetést nem vonhat arra, hogy termésének eladását a földmivvelésügyi miniszterium magára vállalja vagy közvetítse.

— **A nagytokaji polgári kör** folyó évi augusztus hó 20-án, Szent István napján, a kör helyiségében nyári táncmulatságot rendez.

— **Súlyos baleset érte Menkő Pál** radvánszki származású géplakatos. Szegilongon a cseplőgép mellett volt elfoglalva. Munka közben a gép szalmarázójában a szalma fennakadt. Hogy a cseplőgép rendszeren működjék, Nagy Sándor főgépész utasítására fölment a gépre és ott a beállított akadályt elhárítani igyekezett. E közben történt, hogy a működéskészen lévő gép szalmarázó-szöge jobb keze fejét ketté hasította. A súlyosan sérültet a helybeli kórházban ápolták.

— **Nyári mulatság Tokajon.** A „Nagytokaji Polgári Kör” 1903. aug. hó 20-án Tokajban, a kör területén, saját könyvtára javára nyári mulatságot rendez. Beléptidj: személyjegy 2 korona, családjegy 4 korona. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirtlapilag nyugtáztatnak.

— **Tanfolyam.** Szabó Jakab igazgató-tanító a vallás- és közoktatásügyi miniszter által rendezett „a da-dogó és egyéb beszédhibában szenvedő gyermekek gyógyítására képesítő tanfolyam”-on jeles oklevelet nyert. Felhívjuk az érdekelte szülők figyelmét arra, hogy nevezett tanító a jelentkező gyermekek számáraoh képest folyó év szept. hó 1-étől ily gyógyító tanfolyamot nyitni szándékozik.

— **A vasárnapi munkaszünet.** A vasárnapi munkaszünet dolgában különféle rendeletek és intézkedések jelentek meg a lapokban. Ezekre vonatkozólag maga a miniszterium most a következő hivatalos értesítést adja: A kereskedelmi miniszterium új rendeletet nem adott ki s így a vasárnapi munkaszünet tárgyában június 13-án 28.558. és július 23-án 45.023. szám alatt kiadott két rendelet ma is érvényes. A miniszteriumhoz benyújtott beadványok elintézése végett legközelebb adnak ki pótrrendeletet, a mely csak arról intézkedik, hogy a *mészáros-, hentes és kolbászkészítő iparnál az elkészítés, árusítás nyílt piacokon is déli 12 óráig legyen-e végezhető, mint ahogy az üzletekben szabad, vagy csupán délelőtt 10 óráig, amint a július 23-iki rendelet előírja.* A Szent István napjára érvényes munkaszüneti rendeletet a miniszterium külön leiratban fogja az illetékes hatóságokkal kellő időben tudatni s ugyanakkor kiterjeszkedik mindazokra a pontozatokra, amelyeknek alkalmazása iránt ma a hatóság és a közönség között eltérők a vélemények.

— **Tartalékosok távirati behívása.** Pár nap óta feltűnő jelenséget lehet tapasztalni, mely szintén bizonyíték arra nézve, hogy a hadsereg renoválására szorul. Arról értesülünk, hogy számos tartalékos tisztet táviratilag hívtak be a fegyvergyakorlatokra. Szokatlan ez nemcsak, mert a behívásnak e formáját csak a háborus időben szokták alkalmazni, hanem azért is, mert a különböző foglalkozású tiszteket a legnagyobb zavarba hozza, sőt határozottan ártalmára van a közügynek is. Hozzájárul még ehhez az is, hogy a tiszteken kívül közlegények és altisztek is kaptak hasonló módon behívást s feltűnő, hogy a tartalékosoknak jóformán gondolkozási időt sem engedtek, mert a távirat vételétől szá-

mitott 24 óra alatt jelentkezniök kell kijelölt állomáshelyükön.

— **Telefondíjak zónarendszere.** A telefon díjszabás előnyös megváltoztatásán gondolkozik — állítólag — a magyar posta- és távirata igazgatóság. A városok közötti telefon közlekedés díja eddig ugyanis meglehetősen drága volt, ami egyuttal akadályozta a telefonozás gyakoribb igénybevételét. Az igazgatóság hír szerint, hogy a városok közötti, főleg kisebb távolságok közötti telefonozást sürűbbé és olcsóbbá tegye, most a fölött tanácskozik, hogy lehetne a díjszabást a vasúti díjszabás mintájára zónarendszerré alakítani. Az újítás mindenesetre egy a közforgalom valamint, a hirtlapirodalomnak is nagy előnyére válnék.

— **Dunky fivérek es. és kir. udvari fényképészek helybeli műtermökben** f. hó 8-án (szombaton) és 9-én (vasárnap) d. e. 9-től 12-ig; és d. u. 2-5-ig fognak felvételeket eszközölni.

— **A Photoplasztikum a „Vörösház” udvarán** már csak néhány napig nyújt látványosságot. — Ma, szombaton, vasárnap és hétfőn Krisztus születése, élete, kinszenvedése, feltámadása és menyemenetele, kedden pedig II. Lajos bajor király csodás kastélyai lesznek láthatók.

— **Nevelőnek ajánlkozik szerény feltételek mellett előkelő családhoz, helyben vagy vidékre egy nyole gimn. osztályt végzett intelligens ifju.** — Cim a kiadóhivatalban.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a *Ferenz József keserűvíz* valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan *Ferenz József keserűvizet*.

— **Csodálatos azon eredmény,** melyt a t. hölgyek a *Balassa-féle* valódi angol ugorkatej használatával elérnek. Néhány nap után eltűnt az arcbőrrel szeplőt, pattanást és egyéb bőrbajt, kisimítja a ráncokat és redőket, az arcbőrt üdév, finommá varószolja. A párisi és bécsi kiállításokon kitüntetett szer, mely rövidesen nálunk is mint Angolországban az összes szépitőszereket kisorsítá, 1 üveg ára 2 korona, hozzáváló valódi angol ugorkaszappan 1 korona és poudér 1 K. 20 f. és 2 korona. Postán küldi *Balassa K.* gyógyszerháza Temesvár. Kapható minden gyógyszerháznál.

III.
— **Mi a hölgyek dísze?** Szép tiszta, üde arcbőr! Ez biztosan elérhető a *Földes-féle* Margit-crème által. Nemcsak hazánkban, hanem a külföldön is elismerik, hogy a *Földes Kelemen* aradi gyógyszerész által készített Margit-crème az összes szépitőszerek között elsőrangú helyet foglal el. Pár nap alatt minden arcot üdit, fiatalít és szépít. Szeplőt, kiütéseket, foltokat, ráncokat és egyéb bőrbajt eltávolít. Ára 1 korona. — Kapható a készítőnél és minden gyógyszerháznál. Utánzatoktól óvakodjunk. II.

— **Teljes ellátásra elfogadok** 2 vagy 3 gimnázista fiut — kizárólag csakis I—V. osztálybelit. Lakásom: Sátoraljauhely, *Deák-utca 820. sz.*, a főgimnázium közelében. — **Levélbeli** megkeresések a kiadóhivatalhoz intézendők.

IRODALOM.

Nevetnek rám...

Nevetnek rám a virágok,
Én meg sírva nézek rájuk;
Sírva nézem virulásuk,
Irigylem a boldogságuk.

Forró könyvem rájuk pereg,
De ők egyre csak nevetnek;
Csak nevetnek, mosolyognak,
Nem hisznek a bánatomnak.

Hej pedig, ha értenének,
Dehogy, dehogy nevetnének!
Gyászt öltene mindnek szirma,
S mind egy szálíg velem sírna.
Szendrői Holozsnyay Cyril.

„Rabséta és egyéb tárczák.“

— Irta: Gál Lajos. —

(Kiadta: Alexander Vilmos Sátoraljauhely.)

E lap olvasóinak kell legkevésbé bemutatni Gál Lajost, mint tárcairót. Mint jogi szakíró, ez nem is lehetne feladat, időszerűtlen is volna, de nem is érzem magam erre hivatottnak. Cé-
lom legújabb novellás könyvének, a „Rabséta és egyéb tárczák“ megjelenésének alkalmából foglalkozni a tárcairóval s úgy hiszem, e kis bírálatnak sikerülni fog ez új kötetnek olvasókat megnyerni és sikerülni fog megmutatni azt a helyet, illetőleg szempontot, amelyből Gál Lajos tárcáit bírálni szabad és értékelni kívánatos.

A kötet legszebb novellái lapunk hasábjain voltak olvashatók. Így pl. az első, amelyről a kötet nevét vette: a „Rabséta“ is.

Nem tudom, hogy Gál Lajos miért tette ép e tárcát előre. Nem tudhatom, hogy a véletlen, avagy határozott cél vezette-e ebben az író, de a választás szerencsés volt. Szerencsés volt — ismétlem — azért, mert a „Rabséta“ tájékoztatja az olvasót, hogy a többi novellákban mit keressen és mit találhat.

Az, aki mesék összebogozott szálaival vágyik élnékíteni idegeit, a Rabséta elolvasása után unottan teszi le a könyvet, mert ebben a könyvben mesés-zöves nincs. Hangsúlyozom: ebben a könyvben, mert nem akarom azt állítani, hogy Gál Lajosnak mesés-zövesi képessége egyáltalán nincs. Ezt nemcsak, hogy nem állítom, hanem határozott tendenciát látok abban, hogy a kötet írója a mesét filozofikus elmélkedéssel, okoskodással pótolja. Nem a teremtő, újat alkotó agy és az írói inventio végezte e novellákban a munka nagyobb részét, hanem a gondolkodó, az elmélkedő, a boncoló agy és az impresszióit felülvizsgáló, ellenőrző lélek.

Megfigyeléseket és lélektani észrevételeket fogunk találni e könyvben szövevényes mesék helyett. Benyomások leírását, melyet a lélek affektuosissimaménte boncol, magyarázni igyekszik, ahelyett, hogy tárgyat, helyet, személyeket és cselekményt rajzolna, nyújtana és alkotna szerves egészzé. Nem objektív, de finoman subjectív érzéseit írja le a szerző, melyek afficiáltak lelkét bizonyos benyomásoknál. Es ezeknek visszatükröztesében van Gál Lajosnak erőssége. Nem halmoz fel eseteket, nem készit elő bonyodalmat, nem színez mesét, de érzelmének palettáján meg van minden szín, melylyel a lélek benyomásait megfesteni, boncolgatni, hogy úgy mondjam — agnoscalni lehet.

Ezt a sajátosságát fejezi ki Gál Lajos tárcáinak nagy része, ez az, ami e tárcákban eredeti, újszerű, szóval ebben nyilvánul — legalább szerintem — Gál Lajos egyénisége. Híven élénk tárcák ezt a kötet novellái közül a „Rabséta“, „Ejszaka“, „Hullaboncolás“, „Munkások“ címűek. De nem lehet céloz kiterjeszkedni külön-külön a kötet novelláira, csupán a szempontot akartam megvilágítani, melyből G. L.-t bírálni kell, s olvasóinknak figyelmébe öhajtottam ezt ajánlani azért, hogy a gondolkodó, philosophálni szeretőknek előre eláruljam, hogy mit fognak találni a kötetben, míg az idegizgató mesék és az összebogozott cselekmények iránt érdeklődőket megóvóm ezáltal, nehogy elolvasva a novellákat, elfogultan és egyoldalulag oly bírálatot mondjanak, amit Gál Lajos mély gondolkodást visszatükrözött, agre-áble stylusu, életigazságokkal telített, szinmagyar novellái semmiesetre meg nem érdemelnek.

A kötet egyik nagyon szép tárcáját, az „Ejszaká“-t, mutatoul mai számunk tárcarovata hozza.

Németh Pál.

(np.) „Szeralem emlékei“ és „Her-
nád partján.“ E címmel augusztus
havában Péchy Jenő és Bodnár Tamás
verses kötetet fognak kiadni.

Igaz örömmel dicsérjük igyekezetüket, hiszen a poezis szeretete felemelő mindenkire és gyönyörűség még akkor is a vele való foglalkozás, ha magunk nem is vagyunk poéták. És ha szigorú is néha a bírálat és a könyvek megjelenése után kissé leverő is a kritika sohasem lehet tudni: mikor változik hízélgővé. Ugy hiszen sok poétát éltet ez a remény. Azonban midőn ez ambiciózus igyekezetről, méltánylandó buzgalomról említést teszünk: van egy megjegyzésünk is. Jó akaratú figyelemzés a jövőre nézve. A kibocsátott előfizetési felhívás egy passzusáról van szó, mely így hangzik:

„Mikor mi, a dőre lantosok e verseket irtuk, eszünk ágába sem volt az, hogy ezek még a nagyközönség előtt is napvilágot fognak látni. — Mi csak irtunk... irtunk magunknak és... és „ó“ nekik. Azonban, hogy, hogy nem, kiszivárgott a napsugár. Es a fővárosi szépirodalmi lapok erős biztatására most eltökéltük, hogy megmutatjuk őket másoknak is.“

Es ez a dült betűkkel szedett mondat az, melyre kell, hogy megjegyzést tegyünk. Ez az utolsó mondat — gondoljuk — hangulatkeltés céljából iratott, azonban ezt irni nem lehet és nem szabad. Nem lehet és nem szabad, mert a fővárosi szépirodalmi lapokra való hivatkozás nem köztulajdon, melyet használatba venni mindenkinek lehetne. Nem lehet, mert ez a kifejezés: „a fővárosi szépirodalmi lapok“, magában foglal oly organumokat, amelyek a kiadandó dolgokkal komolyan foglalkozni megjelenésük esetében sem fognak, de ha tényleg biztatnának is valakit munkálkodásra, semmi esetre nem engedhetik meg, hogy reájuk ilyenmő hivatkozás történjen. A „szépirodalmi lapok“ még maradjanak kissé bántatlanul, lehet, hogy idők múltán jogosan fognak rá hivatkozhatni. A kötetből Péchy Jenő egyik eléggé hangulatos versét itt közöljük:

Itt küldöm...

Itt küldöm neked e kis virágszálat...
S beléhelem melábus sóhajom,
Hogy majd mondja el neked ugy mint érzem,
Az én kélesem, az én nagy bajom.

Hadd mondja el majd: hogy én értem élek,
Hogy ajkam sokszor suttogja neved,
Hogy álmaimban, tündér képed előtt
Mily sokszor vallok szerelmet neked!

Hadd mondja el majd e kis virágszál, hogy
Az, ki küldi, nem gőgös, nem hiu,
Hogy ő csak szerény, ábrándos poéta,
Egy sápadt arcu, esendes, bús flu...!

Ó! ha elmondaná, hogy miért küldtem...
Ha megszánnád e hervadt levelet,
Es szivemre gyógyírt gyanánt megjönné
A már régen várt, édes felelet?!

A „Vasárnapi Ujság“ augusztus 1-i száma 24 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Rákóczi ünnepe Kasán“ (képekkel a kassai Rákóczi-ünnepéről és a kassai ereklye kiállításból.) Lampérth Gézáról. — „Bujdosó kuruc dala“ Költemény Thaly Károlytól. — Regénytár: „A tudós családja.“ Spanyol regény, Irta Armando Palacio Valdés (képekkel.) — „A halott halász.“ Elbeszélés. Irta ifj. Korányi Frigyes. — „A Rákóczi kiállítás képeiről.“ (II. Rákóczi Ferenc atyja, neje, fiai és nővére arcképeivel.) — „Egy magyar pap levelei XIII. Leo megválasztásáról.“ — „Róma a pápa halálakor.“ Római levél dr. Kovács Dénestől (képekkel a pápa temetéséről.) — „Báró Burián István, az új közös pénzügyminiszter.“ (arcképpel.) — „A napszúrásról.“ Egy orvos cikke. — „Hogyan operálták meg a pápát.“ — „A zsolnai iparkiallítás.“ (képpel.) — Irodalom és művészet, Közintézetek és Egyetek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre négy kor., „Politikai Ujdonságok“-kal és Világkrónika-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában. (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“ a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

TANÜGY.

— A paulai szent Vincéről vezetett szatmári irtalmas nővérek vezetése alatt álló „Carolineum“ felsőbb leánynevelő tanintézet Sátoraljauhelyben. Az intézet feladata a gondjaira bízott növendékeket vallásos és hazafias szellemben nevelni, s azoknak állásukhoz mért és lehetőleg egyetem kiképzését eszközölni. A növendékek koruk és előismeretük szerint oktatást nyernek a 4 elemi és 4 polgári osztály számára előirt tantárgyakban, miként ezeket a nagymélt. róm. kath. püspöki kar és a magas minisztérium előírja. A zongora és cimbalomjátásban minden növendék, kinek szülői zeneoktatást kívánnak, naponkint külön oktatást és gyakorló órát kap. Külön oktatást nyerhetnek francia és német nyelvben; továbbá víz-, olaj- és selyemfésztetben, gépvarrás, félérnemű és ruhaszabászat és varrásban. A szellemi kiképzetés és színvemesítésre irányított törekvés mellett az intézet arra is gondot fordít, hogy a növendékek egészséges testi fejlődése is biztosítottassék. Kedvező időben a városban sétálnak, vagy a környékben kirándulásokat tesznek, de különben is minden szabad időt a kertben töltik, fürdőről is gondoskodva van. Az egészségre az intézet házi orvos ügyel fel. Komolyabb betegség esetében az illető szülők azonnal értesítetnek és a beteg növendék elkülönített szobában egy külön apáca betegápolónő által lelkiismeretesen gondoztatik. Feltételi feltételek és a többi szükséges tudnivalókról bővebb felvilágosítást nyújt az intézet főnöknője, kihez e címen fordulandó: A „Carolineum“ elsőbb leánynevelő intézet főnöknője — Sátoraljauhely.

KÖZGAZDASÁG.

** Az olasz bor és a Hegyalja. A hegyaljai szőlőbirtokosokat, különösen azokat, akik fajborokat szüretelnek, meglehetősen érdeklí az olaszországi szőlőtermés, mert hiszen a lezártított borvám következtében az olasz bor beözönlése folyton nagy arányokat ölt. Nos, hát az idén Itáliában óriási termést várnak s annyi bor lesz, hogy egész Magyarországot eláraszt-hatják vele. A jelentések szerint Sziciliában a szüreti kilátások a lehető legjobbak. Abruzzóban tömérdek vörös bort várnak, mert a szőlőbetegségnek semmi nyoma sincs. És a többi szőlőtermő vidéken is gazdag termés ki-nálkózik. Az árákról persze még nem igen lehet beszélni, de könnyű elgondolni, hogy alacsonyak lesznek, mert hiszen a fizokos fehér ó bor hektója most sem rug többre 9—10 forintnál, a kikötőbe szállítva. Hozzátehetjük mindehhez, hogy a bortermeés nálunk is nagyon igérkezik és a hegyaljai szőlőtulajdonosok a legszebb reményekkel néznek a szüret elé. A szőlő még nem érett és így még nem képez piaci cikket, míg a külföldön már július eleje óta fogyasztják. De ez tulnyomó részben olasz szőlő, mely oly korán ér, hogy míg tőlünk is külföldi piacokra kerülhet a szőlő, addig az olasz termés egy részét, természetesen csak a korán érő kisebb részt, nyers állapotban elfogyasztják.

IPAR ÉS KERESKEDELEM.

A vasárnapi munkaszünet.

— aug. 8.

Az életbelépet vasárnapi munkaszünet előnye mellett hátrányára is van egyes érdekeiknek, nemcsak a vidéken, de a fővárosban is. Erre vonatkozólag adjuk a következő értesülést:

A kereskedelmi miniszternek a vasárnapi vásárcsarnoki elárusítást szabályozó pótrendelete a fővárosi kereskedők tetszésével találkozott, de annál nagyobb felháborodást idézett elő a vásárcsarnoki elárusítók körében,

Ezek tudniillik élelmi szereken kívül oly konyhafelszerelési cikkeket, edényeket, üvegárukat, stb., árusítanak, amelyeket selejtes minőségűknél fogva inkább csak a munkaosztálybeliek vásárolnak. Ezek szombaton este kapván meg hetibériket, efféle bevásárlásaikat eddig vasárnap délelőtt eszközölték, mivel pedig ez most már vasárnap nem tehetik, más napokon — idő és pénz hiánya miatt — vagy egyáltalán nem vásárolnak, vagy nem a vásárcsarnokokban, hanem a lakásukhoz közelebb fekvő üzletekben szerzik be szükségleteiket. Már a mult vasárnapi elárusítás elmaradása is mutatja ezt a következményt; az iparcikkeket eladó vásárcsarnoki elárusítók e hét folyamán alig adtak el valamit, a meglehetősen magas helypénzt azonban meg kell fizetniök. Egészen természetes ennél fogva, hogy feljajdulnak a tilalom ellen; e héten gyülekeket tartottak és elhatározták, hogy kérvénnyel fordulnak a kereskedelmi miniszterhez a konyhafelszerelési cikkeknél vasárnap délelőtt 10 óráig való árusíthatása végett és ha ezen kérelmük nem teljesítették, kivonulnak a vásárcsarnokokból, miáltal a fővárosi helypénzbevétele jelentékenyen csökkenni fog.

De nemcsak a vásárcsarnoki elárusítók, de más fővárosi kereskedők is, akik rukaneműeket, cipőárukat és egyéb iparcikkeket a munkaosztálybelieknek árusítanak el, az áruhitel szempontjából is nagyon érzik a teljes vasárnapi munkaszünet hátrányát. Igen sok enemő üzletben ugyanis a gyári és ipari munkások a hét folyamán hitelben eszközlik bevásárlásaikat és a fizetést eddig vasárnap délelőtt teljesítették. Ezt most már nem tehetik, mert az üzletek vasárnap délelőtt zárva vannak, a szombat este kifejtett munka bér azonban a vasárnap nyitva levő korcsmákban és más muatóhelyeken elfogy, minél fogva a hitelben vett áruk vételára hétfőn sem folyik be. Már az eddigi tapasztalatok is bizonyítják, hogy számos kereskedő a munkásoktól vasárnap bevenni szokott összegnek tíz százalékát sem vette be a hét következő napjain, de annál nagyobb azon munkások száma, akik újabb áruhitelt igyekeznek kierősztokolni. E baj elhárítása végett a gyárak körében — hír szerint — mozgalom indult meg aziránt, hogy a heti munkabérek nem szombat este, hanem szombat délelőtt fizetessenek ki és szombat délután is a munkásoknak munkaszünet engedessék, melyet a hét más köznapjain, a napi munkaidő meghosszabbítása után hoznának be.

NYILT TÉR. *)

T. vevőimhez!

Tisztelettel felkérem, miszerint nálam lévő tartozásaik rendezését közvetlen üzlethelyiségemben, avagy postafordultával sziveskedjenek eszközölni, nehogy annak elismerésénél, ha másként teljesítetik, zavar történjenk.

Sátoraljauhely, 1903. aug. 7-én.

Herz Kálmán Fia cég,
özv. Herz Árminné.

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

K. B. O.-Liszka. Majd átolvassuk s megírjuk a véleményünket.
Dr. P. J. Köszönet, e számhoz késve jött, de a legközelebbi számunk hozza.
Hírlapíró Kassa. Köszönet Ugyis megemlékeztünk volna róla.
Sz. Szerencs. Humoreszkjében egy párányi humort sem tudunk felfedezni.
G. L. Helyben. Egy koronás bőllyeggel a helybeli pénzügyigazgatóságához.
Dr. Erdőbénye. Arról a mi lapunk a concert után azonnal referált s így mellőztük.

Kiadótulajdonos: Éhlert Gyula.

Egy tanuló
fölvétetik **Nagy Ferencz**
fűszerüzletébe **S.a.-Ujhely.**

Rövid ideig látható!
PHOTOPLASTIKUM
SÁTORALJAUJHELYBEN.
a „Vörös-Ökör“ udvarában.

Ma szombaton, vasárnap
és hétfőn egész napon át
látható

Krisztus születése, élete, kin-
szenvedése, feltámadása és
menybenemetele.

Kedden
II. Lajos bajor király
csodás kastélyai.

Nyitva:
délután 3 órától este 10 óráig.

Belépti díj 10 kr.

Tömeges látogatást kér:
a photoplastikus tulajdonos.

Thierry A. gyógyszerész
CSODA-BALZSAMA

a legjobb diätetikusházi szer emésztésizavarok, gyengeség, émelegések, gyomorégések, felpuffadások stb. ellen, köhögésnyhító, görcscsendesítő, nyálkaszétosztó, tisztító hatású. 12 kis vagy 6 dupla üveg bórmentve csomagolással korona 4.—

Thierry A. gyógytára a „Védangyalhoz“ Preg-
rada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Valódi csakis az itt látható apáca-védjeggyel.

Nagyon ajánlatos ezen hatásos szert utazóknál állandóan magá-
nál tartani.

Mirét szenved ön? holott önnek minden, habár még oly idült és bár
mily keletkezésű sebeinek sikeres gyógyítása bizto
kilátásba van helyezve és majdnem minden ájdalmas és veszélyes operációt kikerülhet a

Thierry A. gyógyszerész az Órangyal-gyógyterület

valódi CENTIFÓLIA-kenőcse

ügynevetett Csadabalzsam használata által.

Ezzel a kenőccsel egy 14 éves és gyógyíthatatlannak
tartott csontszű teljesen meggyógyított, ujabbán még
egy 22 éves régi, súlyos rákszerű betegség is.

A valódi Centifolia-kenőcs alkalmazva lesz gyermekágyas nők fájós
mellénél, a tejváladék szorulásánál, mellkeményedésnél, orbáncnál, minden-
féle idült bajok, kifakadt lábak és csontoknál, sebeknél, sósfolysoknál, da-
gadt lábak, sőt csonttráknál is; kardvágás, szúrásnál és lösebeknél, vágott
és zúzott sebeknél; mindenféle idegen testek kibuzására, mint: üveg- és fa-
szilánkok, homok sörét, tövis stb., minden gennyedésnél, daganatnál, kar-
bunkulusoknál, ujkezdéseknel, sőt ráknál is; ujgilisztánál vagy gáncsnál
körömgüyülésnél, hólyag- és sebes lábaknál; **mindennemű égési sebeknél**, megfanyott
tagoknál, a betegek fekvéstől keletkezett sebeiánál, nyakdaganat-, vérfekély-, fülfolys és gyer-
mek sebeiánál stb. stb. Kevesebb mint két szlencze nem küldetik szét. Két tégely ára **K.**
2.50 az összeg előzetes beküldésével mely levélbúgygekben is beküldhető. **Szamos**
bizonyítvány rendelkezésre áll. Ova intek mindenkit hatástalan hamisítvá-
nyok vételétől s kérem pontosan ügyelni, hogy minden tégelybe a fenti védjegy és a cégnek
nyitól **Thierry A. Órangyal gyógyszerterára Pregrada** bégetve kell lennie. Minden
tégelynek egy használati utasításba ezen védjeggyel ellátva kell göngyölve lennie. Egyedül
valódi Centifolia-kenőcsöm hamisított és utánoztól a védjegytervény alapján szigorúan üldözöm,
épen így a hamisítványok árusítóit is. — Egyetlen beszerzési forrás: **THIERRY A. Ó-**
angyal gyógyszerterára Pregrada-ban **Rohitsch-Sauerbrunn** mellett. **5-**
Központi raktárak Budapest: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél; Zágrábban **MITTEL-**
BACH S. gyógyszerésznél és Bécsben **BRADY C.** gyógyszerésznél.

A FÜZÖK PÓTLÓJA

Tökéletesíti a testalkatot, teljes
kényelmet ad, nem gátolja a fejlődést.

Nincs meg benne azon hátrány, mint
a fűzőkben, a Platinum pálcák elká-
vultható s könnyen mosható.

Angol patent, orvosi tekintélyek
legmelegebben ajánlják. Színek:
fehér, szürke és drap. Megrende-
lésnél a Schlussböseg mérvadó.
Ára 10 kor. Egyedüli főraktár
Felső-Magyarországon csak nálam.
Egyszermind ajánlom saját
gyártmányu keztyüimet, glacé, óz,
szarvasbőr, valamint szövött nyári
keztyük a legolcsóbbtól a lehető
legfinomabbig, dus választékban
raktáron tartom.

Mindennemű kötszerek, orvosi mű-
szerek, betegápolási czikkék és
gummi áruk.

Valódi párisi különlegessé-
gek titoktartás mellett

Blumberg S. E., Kassa,
keztyüs és műkötszerező.

Schottola Ernő
szőlészeti és borászati szaküzlete.
Budapest, Andrassy-ut 2.
Legnagyobb raktár a szüreteléshez szükséges felszere-
lési cikkekben, szőlőzúzó, barsajtók, borszivattyúk stb.
Képes árlap ingyen.
Utánnymás tilos
K. LAP PITYATOTT 1912

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n.
é. közönség n. b. tudo-
mására hozni, hogy min-
dennemű ingatlanok vé-
telét — eladását, — bé-
beadását avagy bérbe-
vételt a legelőnyösebb
feltételek mellett s a
legrövidebb idő alatt
közvetítem

Jóhirnevű vendég-
lőmben kitünő asztali
bor 34 krtól 40 krig,
továbbá **valódi hegyaljai**
szamorodni 1 frt, 20
krtól 1 frt 60 krig
kapható.

Weinberger Manó,
S.a.-Ujhely Korona u.

Romlott borokat

dohos, penész vagy hordóizü-
ket és szaguakat
azonnal

és feltétlenül megjavít a

BONORAL

mely teljesen iz és szagnélküli fo-
lyadék s a bornak idegen izt nem ad.

A BONORAL

ugy hat, mint valami derítő szer:
a keletmetlen dohos izt tartalmazó
alkatrészeket (és csupán ezeket) a
borból kiválasztja és magában tartja
ugy, hogy egyszerű lefejtéssel a
tisza bortól elválasztható.

Hatása biztos!

Ára egy hektóra 3 kor., öt hektóra 14 kor.
használati utasítással együtt.

Kapható:

ERDŐS JENŐ

gyógyszerésznél Egerben (Heves m.)

50 évi siker!

ESZÉKI
ARCZKENŐCS
és eszéki
SZALVATOR SZAPPAN
eltávolítja a szeplőt, májfoltot,
és a bőr összes tisztatlanságát,
Valódi csakis a
DIENES J. C. „SZALVATOR“
gyógytárából
ESZÉKEN, felsőváros.
1 tégely eszéki arczenőcs ára . . . 70 fillér és 1 kor.
1 drb. Szalvator-szappan ára . . . 1 korona.
1 tégely kézi paszta ára . . . 1 korona 20 fillér.
Lyoni rizspor kis doboz 1 korona, nagy doboz 2 korona.
Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrészekről és
megfelelnek tökéletesen a 61,012 sz. B. m. rendeletnek.
Főraktár: BUDAPESTEN
TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész
VI., Király-utca 12. és Andrassy-ut 29.

EPILEPSIA ki gör-
csök,

álmatlanság vagy más ide-
ges bajokban szenved, for-
duljon egész bizalommal a
Schwanen gyógyszerterá-
hoz Frankfurt M. a honnan
teljesen díjmentesen kap
egy füzetet.

Tanuló

felvétetik
a „Zemplén“ könyv-
nyomdájában.

529/1903. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881.
évi 60. t.-cz. 102. §-a értelmében ezen-
nel közhírré teszi, hogy a saujhelyi
kir. törvényszéknek 1903. évi 10777.
számu végzése következtében vb.
Rochlitz Dezső esdőtömégét képező
és 4480 K. 80 fillerre becsült követ-
kező ingóságok, u. m.: fűszer és
nűrnbergi áruk, bolti felszerelések és
házi butorok nyilvános árverésen el-
adatnak.

Mely árverésnek a tokaji kir. járás-
bíróóság 1903. évi V. 354/1. számu
végzése folytán Tokajban vb. Roch-
litz Dezső üzlet helyiségében és laká-
sán leendő eszközésére 1903. évi
augusztus hó 24. napjának és a követ-
kező napoknak délelőtti 9 órája határ-
időül kitűzetik és ahhoz a venni szán-
dókozók ezennel oly megjegyzéssel
hivatnak meg, hogy az érintett ingó-
ságok ezen árverésen az 1881. évi LX.
t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében

készpénz fizetés mellett, a legtöbbet
igérőnek szükség esetén a becsáron
alul is elfognak adatni

Kelt Tokajban, 1903. évi július
hó 5. napján.

Faragó József,
kir. bír. végrehajtó

Mindenféle bel- és külföldi
friss töltésű ásvány- és
gyógyvizek, valamint for-
rás termékek kaphatók:

HAZAI H.

Ásványvíz kereskedésében (kis piac)

Schicht-szappan

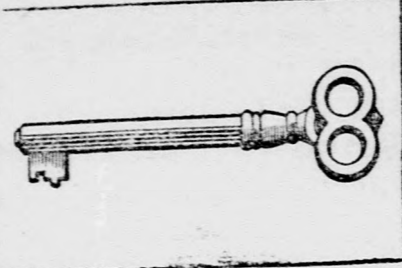
„SZARVAS“

VÉDJEGY:

„KULCS“

Legjobb, legkiadósabb és azért a legolesóbb szappan. — Minden ártalmas kevértől mentes.

Mindenütt kapható.

A bevásárlásnál kiváltképen ügyelni kell arra, hogy minden darab szappan „Schicht“ névvel és fenti védjegy valamelyikével birjon.

Kitünő pörkölt paprikás szalonna.

Tessék

kísérletet tenni és meg fog győződni, hogy nálam mindenféle

HENTESÁRU

a legolesóbban beszerezhető.

A t. cz. vevőközönség szives figyelmébe ajánlom a következő árukat:

1 kiló friss olvasztott szalonna-zsír . . .	1 K. 52 fill.
1 „ sóatlan szalonna zsírnak való . . .	1 K. 44 fill.
1 „ új sós szalonna	1 K. 44 fill.
1 „ füstölt szalonna szeletben	1 K. 52 fill.
1 „ füstölt hát szalonna	1 K. 60 fill.
1 „ I. rendű pörkölt paprikás szalonna	1 K. 76 fill.
1 „ füstölt kolbász	1 K. 60 fill.
1 „ füstölt sódar páczolt	1 K. 52 fill.

Nagybani vételnél árengedmény!

Megrendelhető:

KARNER JÓZSEF,
hentesüzletében
Nyiregyházán.

Finom füstölt húsok.

Árverési hirdetmény.

Szerencs nagyközség országos- és hetivásár helypénz szedési joga 1904. év január hó 1-től kezdődő 3 évi időtartamra

1903. augusztus hó 12-én délután 3 órakor

a község házában tartandó nyilvános és szóbeli árverésen bérbe fog adatni.

Az árverési feltételek Szerencs község jegyzői hivatalánál a hivatalos órák alatt bárki által megtekinthetők, Szerencs, 1903. évi július hó 20-án.

Az előljáráóság.

759/1903. sz.

Árverési hirdetmény.

Bodrog-Halász, Józseffelva, Végardó községek vadászati joga az 1883. XX. t. cz. III-ik fejezetében foglalt tilalmak betartásával 1903. augusztus 16-tól kezdődő, hat egymásután következő évre folyó augusztus 12-én délután 3 órakor, a körjegyzői irodában tartandó árverésen külön-külön bérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a körjegyzői irodában megtekinthetők. Józseffelva, 1903. aug. 3-án.

Turián Gábor,
körjegyző.

Van szerencsém a n. é. közönségnek ajánlani

tisztán kezelt

ASZTALI BOROMAT.

Literje 30 krajozár.

SZABÓ ERZSI,
dohány- és szivar áruda.

LINDNER RÓBERT
gyógyszerész-féle

Alaiska-Créme

Cosmeticum bar excellence.

Az arczbőrnek rövid használat után ragyogó fehérséget, üdéséget, tisztaságot és báj ad. Eltávolít pörsenést, szeplőt, bőrtöréseket (Mitesser) napbarnitottságot stb. Legcsunább kezeket finommá, fehérre és gyöngéddé varázsolja. Előnyök: Alaiska-Créme nem zsíros, semmiféle fémalkatrészeket nem tartalmaz, orvosilag jóváhagyva és ajánlva.

Teljesen ártalmatlan Egy tégely ára 3 korona. Próbátégely 1 K. 20 f.

Alaiska-púder (arecpor)

kitűnően kiegészíti az Alaiska-Créme fényes cosmetikai hatását, a bőrnek elbájoló színárnyalatot, finom üde, rózsás üdéséget ad, egyszerű illata, kitűnő fedőereje van és feltétlenül ártalmatlan, mert sem higanyt, sem bismutot nem tartalmaz. Egy doboz (fehér, rózsaszín vagy sárga) 3 korona

Kapható:

Linder Róbert gyógyszerésznél, Bécs, XIII/9, Lainzerstrasse 113.

Kitűntetve: Páris, London, Amsterdam és Bécsben 1902-ben arany érmekkel és díszoklevelekkel.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

Által a legjutányosabb árak mellett ajánljuk:

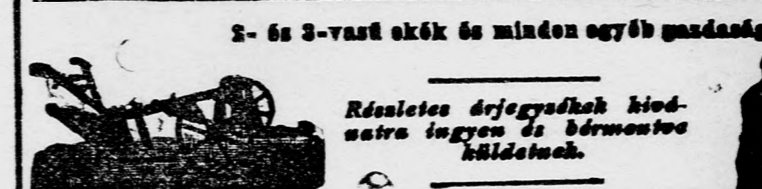

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2 óra 12 lóerőig, továbbá járgány-cséplőgépek, lóherezéplők, tisztító-rosták, konkolyosók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, borenák.

„Columbia-Drill“

legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrít-malmok, egytemes azóli-ekék.

2- és 3-vasúti ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzőkhöz kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

URANOS

- K É K

ruha-mosáshoz a legjobb kékítőszert.

— Törvényesen védve. — Mosó-intézetekben háztartásokban a legkedveltebb ruhakékítő.

Olesó és felülmúlhatlan! kis üveg 24 fillér, tisztéri mosáshoz elegendő. 1 nagy üveg 1-60 kor., 1/2 üveg 1 kor.

Kapható mindenütt. Utánzatoktól óvakodjunk!

Kizárólagos gyártói:

HOCHSINGER TESTVÉREK VEGETÁRIUMI GYÁRA

BUDAPEST,
VI., Rózsa-utca 85.